

הסדרת הליך ההפרטה של התביעה הפלילית

מוגש לחברת הכנסת קארין אלהרר

1. מבוא

מטרת המסמך היא לייצר את הבסיס המשפטי הראוי להצעת חוק שתסדיר את הפיקוח על עורכי הדין מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה, בפועלם כתובעים פליליים מטעם הרשויות והמשרדים השונים, תוך הגדרת אמות מידה לפיקוח. כמו-כן, המסמך כולל סקירה של המצב הנוכחי מול המחלקה להנחיית תובעים מוסמכי היועמ"ש לממשלה (להלן: "המחלקה"). נושא ההפרטה בכללותו נסקר במסמך המחקר הקודם שנערך על ידי מרכז 'עומק'. המסמך דגן מתמקד בפעולות האפשריות על מנת להסדיר את הפרטת התביעה הפלילית. מכיוון שהנושא עדיין "בחיתוליו", מטבע הדברים גם המידע על אופן הפיקוח התובעים החיצוניים הוא דל וחסר. עם זאת, ליקטנו את המידע הרלוונטי שיכול לסייע בגיבוש אמות המידה והסטנדרטים הרצויים לשם פיקוח על פעילות מסוג זה. על סמך ממצאיו, גיבש הצוות המלצות והצעות להגברת הפיקוח ולהענקת סמכויות לוועדות הכנסת.

2. עיקרי הדברים

- ❖ חקיקה: סעיפי חוק הרלוונטיים לנושא.
- ❖ פסיקה: מוצגת במסמך פסיקה העוסקת בענייני פיקוח על שירותים מופרטים כמקרי מבחן.
- ❖ סקירת המצב היום: עולה כי האופן שבו פועלים ומוסמכים תובעים חיצוניים אינו מסודר ואינו אחיד.
- ❖ סקירת ספרות: בספרות מוכר הצורך בפיקוח של גוף ציבורי על גופים מופרטים, על מנת למנוע ניגוד אינטרסים. בספרות ישנן הצעות קונקרטיות לדרך הפיקוח הראויה והרצויה, וכן לסמכויות שיש להעניק לתביעה הציבורית על מנת לבצע את הפיקוח.
- ❖ סקירת משפט משווה: קיים מידע רב אודות הפרטת התביעה הפלילית, אך לא מפורטים בו מנגנוני הפיקוח (ככל שקיימים), מלבד מקרים בודדים.
- ❖ דיון והמלצות: המסמך מציע אפשרויות קונקרטיות לאמות מידה ומודלים של פיקוח, אותן תרגמנו להצעת חוק שתסדיר את הנושא בכללותו.

3. חקיקה

- ❖ חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), תשל"ו-1975
- ❖ חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי) (תיקון מס' 2), תשנ"ט-1999.
- ❖ חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, סעיף 258.
- ❖ חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, סעיפים 11-12.
- ❖ חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, סעיף 6 לתוספת השלישית.
- ❖ חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, סעיף 68 (קובלנה פלילית פרטית).
- ❖ פקודת העיריות [נוסח חדש], סעיף 264.
- ❖ הנחיית היועמ"ש לממשלה מספר 8.110.

- ❖ תקנון שירות המדינה (תקש"ר), סעיף 42.415 (ה): "עובד השירות המשפטי ועובד בעל רישיון לעריכת דין שאינו נמנה על עובדי השירות המשפטי, אינו רשאי לעסוק בעבודה פרטית בכל תחום מתחומי עיסוקו של עורך דין פרטי בעריכת דין".
- ❖ הצעת חוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין) (תיקון מס' 3) (אצילת סמכות היועץ המשפטי לממשלה להסמיך בא כוח לייצוג המדינה), התשע"ט-2018. הצעת חוק היושבת על שולחן הכנסת וממתינה לדיון במליאה. אינה נוגעת בפיקוח אלא רוצה לאפשר את הליך ההפרטה גם במסגרת ההליך האזרחי.
- ❖ תקנון הכנסת, סעיפים 46-50, 50א, 111, 123-125, 127.

נראה כי ישנה סתירה בין ס' 5 לחוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), תשל"ו-1975 לבין הוראות התקש"ר. בחוק הרשויות המקומיות מוגדרים תנאים תחתיהם יכול יועץ משפטי של רשות מקומית להמשיך לעסוק בעיסוקיו הפרטיים, ואילו בהוראות התקש"ר האיסור הוא מוחלט. סתירה זו מעצימה את הצורך בהסדרת תפקידיהם וסמכויותיהם של הגופים המפקחים על פעילות התובעים החיצוניים הפרטיים. ס' 111(ב)(2) לתקנון הכנסת קובע כי לפחות רבע מדיוני הוועדה יוקדשו לפיקוח על עבודת הממשלה. הסעיף קובע מסגרת לסוג העניינים שיידונו בוועדה, אך מקנה ליושב-ראש הוועדה שיקול-דעת בקביעת העניינים הספציפיים שיידונו בתוך מסגרת זו.

4. פסיקה

הפסיקה הנוגעת לסמכויות פיקוח על הפרטת התביעה הפלילית היא דלילה עד לא קיימת. עם זאת, בפסקי-דין שונים נקבעו עקרונות יסוד בעניין ההפרטה וחוקיותה. פסקי-דין אלה נידונו במסמך הקודם שהגיש המרכז. להלן עיקרי הדברים:

א. בפס"ד עמותת תנו לחיות לחיות נקבע כי יש לגבש כללים ברורים להפעלת סמכות. ככלל, סמכות שלטונית אינה ניתנת לאצילה לגורמים פרטיים, אלא בנסיבות מיוחדות. אכן, כדברי כתב הנשיא שמגר בבג"ץ הנפלינג נ' ראש עיריית אשדוד¹: "...אין זה מתקבל על הדעת, כי סמכויות סטטוטוריות יוענקו לאדם פרטי, שאיננו משרת במערכת שכוננה על-פי דין או שאינו חלק ממערכת שלטונית מוגדרת, ואשר מעמדו, חובותיו וזכויותיו מתמצים אך ורק בכך שנמסרו לידי סמכויות ביצוע..."

ב. בג"ץ חיפה כימיקלים בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה²:

. הנשיא ברק קובע כי אין בהעברת סמכות לגוף פרטי פוטר את הרשות מלוודא את ביצועה התקין: **אצילת סמכות, בכלל, ואצילתה לגוף פרטי, במיוחד, הינה כדין רק ככל שבידי הרשות המוסמכת המקורית נותרת אפשרות אפקטיבית לפיקוח על הגוף הנאצל. בהאצילה סמכותה לאחר אין הרשות המינהלית רשאית להתפרק לגמרי מסמכות זו ולהותיר את הנאצל לגבש בעצמו את אמות המידה לביצועה. גם כשהתפקיד שבו מדובר הוא בעל אופי טכני, הרי "...שבהעבירה את הביצוע של תפקיד כזה לגורם חיצוני אין הרשות מתפרקת מן האחריות לביצוע התקין"**.

ג. דעת המיעוט בבג"ץ הפרטת בתי הסוהר³ שמה דגש על כלי הפיקוח. לפי השופט זמיר, כלי פיקוח המופעלים כאות, כוחם עשוי להיות רב. שימוש זה יאפשר למדינה לשמר בידיה חלק משמעותי

¹ בבג"ץ 39/82 אלעזר הנפלינג נ' ראש עיריית אשדוד, לו (2) 537, 541.
² בבג"ץ 1783/00 חיפה כימיקלים בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, נו (3) 652, 655.

משיקול הדעת השלטוני, את יכולת ההכרעה והשיפוט בעניינים שבמהות, ואת החובה העליונה והמתמדת להקפיד על שמירת זכויות האדם, הביטחון האישי והסדר הציבורי..

אופן הפיקוח כמעט ולא נידון בפסיקה הישראלית. בתי המשפט תלויים באופן מלא בפניות הציבור אליהם ואינם מרבים להתערב בעבודת הכנסת או הממשלה. גם כאשר ניגש בית המשפט לדון בסוגיות שמובאות בפניו, ממעט הוא להתערב בתוכן וגופה של החלטה אלא מתמקד בחוקיות ההחלטה בראי הסמכויות שניתנו לאותו גוף/רשות. רוב הפסיקה הנוגעת לוועדות הכנסת ובסמכותה לפקח מתמקדת בהחלטה הממשלתית הנידונה, ולא באופן הפיקוח הפרלמנטרי. בע"א 4275/94 הבורסה לניירות ערך נ' ניהול מאגר הספרות התורנית,⁴ נאמר כי הפיקוח הפרלמנטרי נועד לשמש מסננת לעניין רצינותן ותכונתן של הכרעות מדיניות שאותן מבצעת רשות מנהלית.

5. סקירת המצב הנוכחי

כללי / משרד המשפטים:

בשנת 2012 ממונה צוות לבחינת מדיניות ההכשרה והפיקוח של תובעים חיצוניים. בשנת 2017 הוקמה המחלקה להנחיית תובעים מוסמכי היועמ"ש לממשלה.⁵ המחלקה היא יחידת מטה בפרקליטות המדינה, המטפלת באופן ישיר ועקיף בתיקים פליליים בתחום התכנון והבנייה ובתיקים נבחרים שעניינם עבירות סביבתיות בבתי משפט מקומיים, בתי משפט שלום ובתי משפט מחוזיים בכל הארץ. המחלקה מנחה מקצועית ומפקחת על מערך התביעה ועל כל התובעים בעבירות תכנון ובנייה - תובעי הוועדות המקומיות והתובעים מטעם המדינה כאחד. המחלקה עתידה להתרחב להנחיה ופיקוח על כלל התובעים המחזיקים בכתב הסמכה מאת היועמ"ש במשרד הממשלה וברשויות המקומיות.⁶ כמו-כן, נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות אחראים על כלל התובעים, וביניהם התובעים החיצוניים, ומטפלים בתלונות המוגשות בגין תפקודם.⁷

המשרד להגנת הסביבה:

שבעה משרדי עו"ד נבחרים לשמש כתובעים חיצוניים, בהליך של מכרז. עורכי הדין מקבלים הכשרה בת 5 ימים, לאחר מכן נחתמים איתם חוזים והם מוסמכים. במשרד להגנת הסביבה פועל צוות אכיפה המלווה את הליכי האכיפה על כל שלביהם, מנהל את מערך התובעים החיצוניים, נותן ייעוץ משפטי שוטף לאשכול האכיפה, ומלווה חקיקה בהיבטי אכיפה.⁸ בנוסף, עורכי הדין עוברים השתלמויות רבות בתחומים בהם עוסק המשרד. עם זאת, בשנת 2017 הועבר יום עיון אחד בלבד, בנושא הגשת כתבי אישום.¹⁰ לפי דו"ח 2017 של המשרד להגנת הסביבה, הלשכה המשפטית של המשרד ליוותה את התובעים החיצוניים בבדיקת הראיות, הכנת בקשות, אישור הגשה של כתבי

³ בג"ץ 2605/05 המשפט האקדמי למשפט ולעסקים נ' שר האוצר, סג (2) 545.

⁴ עא 4275/94 הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ נ' א' ת' ניהול מאגר הספרות התורנית בע"מ, נ (5) 485

⁵ משרד המשפטים דו"ח 2017, עמ' 93.

⁶ משרד המשפטים - פרקליטות המדינה, חוברת מידע למועמדים להתמחות.

⁷ משרד המשפטים דו"ח 2017, עמ' 151.

⁸ הלשכה המשפטית המשרד להגנת הסביבה, דו"ח 2015 עמ' 4 (להלן: דו"ח 2015).

⁹ שם, עמ' 33.

¹⁰ הלשכה המשפטית המשרד להגנת הסביבה, דו"ח 2017, עמ' 44. (להלן: דו"ח 2017)

האישום, בדיקה ואישור בקשות לצווים שיפוטיים וכתבי בית דין אחרים, אישור הסדרי טיעון ועוד.¹¹

רשויות מקומיות:

תובעים חיצוניים חייבים בהסמכה. על מנת למנות תובע חיצוני או לחדש הסמכה, ישנו דו"ח שעל עורכי הדין מגישי המועמדות למלא.¹² בנוסף, עו"ד לא יכול לכהן כתובע חיצוני ברשות מקומית מעל 7 שנים. לאחר 7 השנים הללו נדרשת תקופת צינון בת שנתיים ("הפסקה"). מגבלה זו חלה גם על עורך הדין וגם על משרדו. תובע אינו יכול לשמש כתובע ביותר משתי ערים. כמו כן, רק עו"ד אחד מכל משרד יכול לשמש כתובע. לכל עקרונות אלה קיימים חריגים כגון הארכות כהונה במידת הצורך (חיפוש מועמדים נוספים ושמירה על רציפות) וכד. בעת הגשת מועמדות/הארכת כהונה, על עו"ד המשמש כתובע חיצוני של הרשות להכריז כי הוא עומד בתנאים אלו.¹³ בכל שנה מתכנסת ועדה שעוסקת בהעסקת תובעים חיצוניים. היא מראיית מעומדים ומסתכלת על דו"חות ונתונים אודות עורך הדין החיצוני המכהן. בעניין חידושי הסמכות, הוועדה תגבש המלצתה לאחר בדיקת דו"ח הפעילות של התובע, והיא תוכל לדרוש ממנו הבהרות ונתונים נוספים ככל שידרש. בסמכותה לזמנו לריאיון ולדרוש ממנו הצגת חומרים רלוונטיים.¹⁴ הוועדה תוכל להביא לפני היועץ המשפטי לממשלה המלצה לגבי מספר התובעים החיצוניים שיוסמכו בכל רשות מקומית, וזאת בהתאם לאמות מידה רלבנטיות, כגון גודל הרשות ומספר ההליכים שנוהלו בפועל מטעם אותה רשות בשנים קודמות. ישנה רשימה פתוחה של מצבים בהם אדם לא יכול להתמנות להיות תובע חיצוני, כגון, מי שעשוי להתקיים לגביו מצב של ניגוד עניינים פוטנציאלי או חשש לפגיעה במראית העין הציבורית ובאמון הציבור במערכת התביעה. כמו כן, לא יוכל לשמש בתפקיד תובע מי שעוסק בפעילות פוליטית, שקרוב משפחתו מכהן כנבחר ציבור באותה רשות מקומית,

בנוסף לפיקוח הוועדה, התובעים החיצוניים נמצאים תחת פיקוח היועמ"ש לממשלה. כך, תובע חיצוני לא יכול לחזור בו מכתב אישום לאחר שהוגש אלא באישור פרקליט המחוז.¹⁵ יתר על כן, על כל תובע מוטלת החובה להפיק דו"ח תקופתי על פעילותו בכל שנה, ולרשות עומדת הזכות לפנות ליועמ"ש על מנת להפסיק העסקת תובע במידה ולדעתה אינו ממלא את תפקידו כראוי.¹⁶

מכרזים:

לפי מכרז של משרד המשפטים משנת 2015, עו"ד המעוניין לשמש כתובע חיצוני מתחייב לעמוד במספר דרישות, כגון ביטוח, אי קיום הרשעות קודמות, ולהצהיר כי לא קיים ניגוד עניינים. בנוסף בהצגת המכרז מורה משרד המשפטים על נהלים הכוללים פיקוח ובקרה והאופן שבאמצעותו יתנהלו מול המשרד שמוציא את המכרז.¹⁷ עם זאת, לא ידוע על מנגנון אשר מוודא ומפקח על אמיתות הדיווחים הללו או שעושה דגימות על מנת לאתר דיווחים שגויים/מטעים.

6. ספרות

¹¹ דו"ח 2017, עמ' 45.

¹² הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הנחייה מס' 8.1100.

¹³ שם, עמ' 5-6.

¹⁴ שם, עמ' 7.

¹⁵ שם, עמ' 9.

¹⁶ שם, עמ' 10-11.

¹⁷ <http://www.justice.gov.il/Publications/Tenders/Pages/79-2014.aspx>

פרופ' גבריאל הלוי מציע פתרון של ועדת ביקורת / מינוי דירקטורים חיצוניים שיבקרו וילוו את עבודת התובעים החיצוניים. פתרון זה מהווה לדידו הפרטה מרוככת ולא הפרטה מלאה של התהליך.¹⁸ הלוי סבור שיש להקנות לתביעה הציבורית סמכות פיטורין של תובעים חיצוניים בהם אינטרס ציבורי מתוך התביעה הפרטית. לחילופין, הלוי מציע להעניק מלכתחילה סמכות לתביעה הציבורית לא לאפשר לתובע חיצוני לעבוד על תיק שטמון בו אינטרס ציבורי מובהק.¹⁹

במאמר "איך שומרים על השומרים?"²⁰ מובאות נקודות שעשויות להוות בסיס רעיוני לסמכות הפיקוח של הכנסת, וההצדקות להוספת סמכויות פיקוח לוועדותיה. נקודה מהותית שעולה במאמר היא חשיבות מגבלת הזמן ובחינה מחודשת של מבצע התפקיד בתום התקופה המוגדרת. מגבלת הזמן ובחינה מחדש מהוות מנגנון עצמאי של פיקוח. חשוב לציין – לעתים הדבר כרוך בעלויות גבוהות. בנוסף, אמצעים טכנולוגיים מקבלים משמעות חדשה וכבדת משקל ביכולת הפיקוח על גורמים שונים. טכנולוגיה מתקדמת מאפשר מעקב נוח וניטור ובקרה אפקטיביים ומהירים.

7. משפט משווה

המשפט המשווה רווי בספרות, חקיקה והסברים בעניין התביעה הפלילית הפרטית. כפי שצוין במסמך הקודם, בבריטניה נהוג להגיש תביעה פלילית פרטית גם על ידי גופים שזוהי התמחותם, המקבלים פנייה מאזרח, והתביעה המדינתית עשויה "למשוך" תביעה פלילית זו אליה. עם זאת, אין בידנו מידע על הליך הפיקוח על התביעות הפליליות הנותרות בידיים פרטיות.

ארה"ב

זימונים ושימועים:

בבית הנבחרים בארה"ב פועלות מספר ועדות,²¹ חלקן קבועות וחלקן זמניות. ניכר שעוצמתן של הועדות בפיקוח נובע מיכולתן לזמן כל אדם לשימוע-Hearings. הועדות מוסמכות לזמן גם פקידי ממשל, דבר שמעודד פקידי להתייצב מרצונם בטרם יזומנו ע"י צו (בדומה למקרה של מארק צוקרברג, מנכ"ל ומייסד פייסבוק). באתר האינטרנט של כל ועדה ניתן לקרוא, ולעתים אף לצפות, בסרטונים של שימועים – דבר המקדם שקיפות לציבור. חשיפה זו לביקורת ציבורית מגבירה את היכולת ואף את הצדקת פעולות הועדות תחת סמכותן המפקחת.

אירופה:

מעורבות במינויים:

אחד ממנגוני הפיקוח של הפרלמנט האירופי על הבנק האירופי, European Central Bank, הוא העובדה שמינוי הבכירים (נשיא, סגן נשיא ודירקטוריון) נעשה בהתאם להחלטת הפרלמנט. בנוסף לכך, ע"פ אתר

¹⁸ גבריאל הלוי "התביעה הפרטית בהליך הפלילי" קרית המשפט ט 375, 415 (התשע"א).

¹⁹ שם, עמ' 419.

²⁰ פרופ' ישראל (איסי) דורון, ד"ר מיטל סגל-רייך, מר אורי לזר **איך שומרים על השומרים?** (דו"ח המוגש לאפוסטרופוס הכללי, 2015).

²¹ אתר הועדות של בית הנבחרים: <https://www.house.gov/committees>

האיחוד האירופי, הדו"ח השנתי שמפיק הבנק המכסה את כלל פעילויותיו במהלך השנה החולפת נעשה בדילוג עם חברי הוועדות המפקחים. לצד זאת, קיימת זרוע המטפלת בפניות ציבור.²²

8. דין והמלצות

הפתרונות שיוצגו להלן מוצעים כעקרונות מנחים ואמות מידה לחקיקה ראשית אשר יסדירו, בין אם בחוק ובין אם כתיקון לחוק סדר דין פלילי, את אופן הפיקוח על התובעים הפרטיים מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה.

❖ הגדרת אמות מידה להסמכת עורכי דין חיצוניים בחקיקה ראשית

- נדרש להגדיר את מספר עורכי הדין שניתן להסמך בקורלציה לגודל הגוף המבקש (בין אם משרד או רשות מקומית), כמות התיקים שתחת אחריותו של התובע החיצוני, ותחומי ההתמחות שכל תיק דורש.
- נדרש להגדיר את אמות המידה ולשקף אותן במכרזים להגשת המועמדות להסמכה, כך שיכללו את תנאי הסף ואת ההסמכה לפיקוח מצד הלשכות המשפטיות.

❖ הגדרת נקודות הממשק ואבני דרך בהליך המשפטי הרלוונטי

- הגדרת ההחלטות בהן נדרש אישור נציג הלשכה המשפטית הרלוונטית (המשרד או הרשות מולו עובד התובע החיצוני).
- הגדרת צורות ההתקשרות בין התובעים החיצוניים לבין המשרד התובע – מה נדרש שיהיה כתוב בדו"חות המוגשים, בשאלות שיוצגו על ידי המשרד, מתי נדרש לדווח למחלקה לפיקוח על תובעים מוסמכי היועמ"ש לממשלה.
- קביעת מופעי פיקוח של נציגי המחלקה בוועדה שבסמכותה לפקח על המחלקה ופועלה.
- הגדרת צורת ההתקשרות בין המחלקה לבין הוועדה המפקחת.

❖ דו"ח שנתי

- חובת הפקת דו"ח שנתי, שיונפק על ידי המחלקה, ושייכתב בשיתוף פעולה מלא עם הוועדה המפקחת, ע"פ קריטריונים וסטנדרטים שהיא תיקבע, ויוצג בפניה לאחר פרסומו.
- חובת הפקת דו"חות עיתיים בעניין עבודת המחלקה, שינויים ואירועים מרכזיים, כן סטטוס הטיפול בתיקים ומספר עורכי דין מוסמכים.

❖ מערך תלונות הציבור

- הקמת מערך שתפקידו טיפול בפניות הציבור בעניין פועלם של עורכי הדין החיצוניים המוסמכים, שיעבוד בשקיפות מלאה מול הוועדה המפקחת ויהווה חלק בלתי נפרד מהמחלקה, הן בפועל ובשגרה והן במופעי הפיקוח שיקבעו.
- פתיחת הדיונים בוועדה המפקחת לדיון ציבורי, והצפת בעיות העולות מפועלם של עורכי הדין החיצוניים בכובעם כתובעים פליליים.

²² אתר הפרלמנט האירופי המגדיר סמכויות פיקוח: <http://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/powers-and-procedures/supervisory-powers>

❖ הגדרת הנחיות חדשות למענה לשאלות

- הגדרת זמנים קשיחים למענה לשאלות שעולות מחברי כנסת בכלל וחברי הוועדה המפקחת בפרט, לצד מבנה התשובה שתינתן וחובת הגילוי שתחול על המחלקה.
- הגדרת אנשי מפתח ואנשי קשר במחלקה, שתפקידם יהיה להבטיח עמידה בזמנים, ושיהוו גשר בין הוועדה המפקחת לבין המחלקה. בנוסף, אנשי הקשר ייצגו את המחלקה בדיוני הוועדה הנוגעים להם, יציגו ויגישו דו"חות, וייתנו מענה לטענות ובקשות מידע שיעלו מהוועדה המפקחת.

מסמך זה נכתב ע"י: עמית רוגינסקי – ראש הצוות, איתן בוקסבוים, דניאל אסולין, ירוס אסרס, יעל עצמון ומור דולב.
נבדק ואושר לפרסום ע"י: מאי זבדה – מנהלת סניף ת"א וערגת-כל צפון בנימין בוגרת המרכז.

בברכה,

מרכז 'עומק' – עיצוב מדיניות וחקיקה